

Prošla glagolska vremena

1. Deblje otisnuta glagolska vremena razvrstaj u tablicu.

Bijaše noć, tvrda, mrka noć; - ni mjeseca, ni zvijezda, ni neba. Kao mrk div **dizaše** Orlovo gnijezdo svoju glavu. Po gorskoj stazi **verahu se** čudne sjene. Sjena za sjenom **pope se** uz brijeg, sjena za sjenom kao da **je propala** u brdo na istom mjestu gdje **se je** kroz suho granje **žarila** plamena rumen. **Propala?** U utrobi Orlova gnijezda **pukla bješe** široka, visoka spilja, sigurno utočište vukovima i uskocima. U sto i sto gomila **nicahu** kameni rtovi sve više i više, sklanjajući se na vrhu u ogroman svod; na sto i sto mjesta **vidio si** crnih tragova dima od vatre gorskih junaka koji **su** ovdje **zaklanjali bili** svoje kosti od bure, svoju glavu od krvnika. I sad **plamsaše** velika vatra sred spilje, sterući svoje rumeno svjetlo po bijelim vapnenim šiljcima, po grdnome svodu, po tamnim zakucima, po mrkim licima junaka štono **se poredali bili** oko žive vatre. **Bijahu** to uskočki vojvode. Podalje o zidu **stajaše** Danilo Barbo, prisloniv leđa o stijenu i buljeći u plamen. Kraj ulaza spilje **stražaše** stražu uskok pod puškom.

(August Šenoa, Čuvaj se senjske ruke)

perfekt	pluskvamperfekt	aorist	imperfekt

2. Aorist – imperfekt

Tri oblika u tekstu imaju krivi nastavak. Sjeti se da od svršenih glagola tvorimo aorist, a od nesvršenih imperfekt. **Otkrij pogreške i napiši ispravne oblike.**

***Bijaše** sajam. Moji **prodavaše** auto, ali nikako da **pronađu** pravog kupca. Svi **pitahu** samo za cijenu i **odmahivahu** rukom. **Počehu** već i prve kapi kiše. Neki **se povucijahu** pod šator i tamo **se veseliše** ispijajući čašice žestokih pića.*

- pogrešno: _____

- treba: _____

3. Istaknute glagole prepisi u tablicu pa im odredi vrijeme, osobu i broj.

Uzeo on dakle travu i **zazviždi** u travu preko stijene i šume, a ono iz grmlja, kamenja, rakite i šaša **dotrkaše**, **dodipaše** sve mali bjesovi kao onaj prvi. On njima **zapovijeda**, a oni svaki **uhvatiše** po klipić pa na stijenu. Pa da **vidiš** kada **sjedoš** na klipić te kad **poletješe** niz vododerinu! Takvi oni **lete** niz vododerinu na svojim klipićima kao luda vojska na ludim konjima. Lete niza stijenu jedan drugomu za petama i **ne zaustavljahu se** do pol zaravanka, gdje **ležaše** veliki kamen, sav obrastao mahovinom. Tu **se zaustavljaju** na mahovini te **se** od velikog zamaha i puste ludorije **koprcaju** jedan preko drugoga.

(I. Brlić-Mažuranić, Kako je Potjeh tražio istinu)

glagol	vrijeme	osoba i broj
uzeo		
zazviždi		
dotrkaše		
dodipaše		
zapovijeda		
uhvatiše		
vidiš		
sjedoš		
poletješe		
lete		
ne zaustavljahu se		
ležaše		
se zaustavljaju		
se koprcaju		

4. U tekstu su istaknuti glagoli u aoristu. ISPIŠI ih ispod rečenica i odredi im glagolsku osobu i broj.

Krenuh u trgovinu. Putem **sretoh** prijatelja koji je vodio psa u šetnju. **Zaustavismo se**. Malo razgovarismo. Njegov pas iznenada **jurnu** na mačku koja je prolazila. Jedva ga **zaustavismo**. Mačka frknu i **pobježe**, a prolaznici **se nasmijaše** prizoru.

glagoli u aoristu	osoba i broj
krenuh	
sretoh	
zaustavismo se	
jurnu	
zaustavismo	
pobježe	
se nasmijaše	

5. PREOBLIKUJ jesne rečenice s aoristom u niječne.

Krenuh u trgovinu. Ne krenuh u trgovinu.

Sretoh prijatelja putem. _____

Zaustavismo se. _____

6. PREOBLIKUJ jesne rečenice s aoristom u upitne.

Njegov pas jurnu na mačku. Jurnu li njegov pas na mačku?

Mačka pobježe. _____

Prolaznici se nasmijaše. _____

7. U sljedećem tekstu prepoznaj i podcrtaj pluskvamperfekt.

Teško se bijaše Regoč tomu domislio, ali kad se domislio, onda se kao vihor okrenuo i poletio natrag do onoga mjesta gdje bijaše ostavio zasuto brdo, a za brdom Kosjenku. Poletio i začas tamo stigao. Kopa Regoč objema rukama brdo, kopa, kopa i začas otkopa veliku rupu i ugleda Kosjenku. Leži Kosjenka u zlatnoj kruni prežeženoj, već je ohladnjela, sva se ukočila, a kraj nje svjetiljka – plamen joj sitan kao najtanja krijesnica.

(I. Brlić-Mažuranić, Regoč)